

หลักสูตรวิจัย และการใช้โปรแกรม

หลักสูตรวิจัยและการใช้โปรแกรม..

HA62 ย351ห 2562

B0053178

bib:13399115711

ยุทธ ไกยวรรณ์

ยุทธ ไกยวรรณ์

หลักสูตรวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS / ยุทธ ไกยวรรณ์

1. สติติ. 2. เอสพีเอสเอส (โปรแกรมคอมพิวเตอร์).

519.5

ISBN 978-974-03-2651-9

สพจ. 1375/6

assกูบค่าวิชาการ ชี้สั่นคณ
Knowledge to All
www.cupress.chula.ac.th

H.A.62

ก. 351.๙ ๒๕๖๒

B.0.531.78

ก. ๒๘ ศ. ก. ๒๕๖๓

ลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
การผลิตและการออกเลียนหนังสือเล่มนี้ไม่ว่ารูปแบบใดทั้งสิ้น
ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 2,000 เล่ม พ.ศ. 2553

พิมพ์ครั้งที่ 2 จำนวน 2,000 เล่ม พ.ศ. 2553

พิมพ์ครั้งที่ 3 จำนวน 2,000 เล่ม พ.ศ. 2555

พิมพ์ครั้งที่ 4 จำนวน 2,000 เล่ม พ.ศ. 2558

พิมพ์ครั้งที่ 5 จำนวน 1,000 เล่ม พ.ศ. 2561

พิมพ์ครั้งที่ 6 จำนวน 1,000 เล่ม พ.ศ. 2562

ผู้จัดจำหน่าย ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

สาขา ศalaพาระเกี้ยว โทร. 0-2218-7000-3 โทรสาร 0-2255-4441

สยามสแควร์ โทร. 0-2218-9881-2 โทรสาร 0-2254-9495

ม.นเรศวร จ.พิษณุโลก โทร. 0-5526-0162-4 โทรสาร 0-5526-0165

ม.เทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา โทร. 0-4421-6131-4 โทรสาร 0-4421-6135

ม.บูรพา จ.ชลบุรี โทร. 0-3839-4855-9 โทรสาร 0-3839-3239

โรงเรียนนายร้อย จป. จ.นครนายก โทร. 0-3739-3023 โทรสาร 0-3739-3023

ม.พะเยา จ.พะเยา โทร. 0-5446-6799-800 โทรสาร 0-5446-6798

จตุรัสจามจุรี (CHAMCHURI SQUARE) ชั้น 4 โทร. 0-2160-5301-2 โทรสาร 0-2160-5304

หัวหมาก โทร. 0-2374-1378 โทรสาร 0-2374-1377

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จ.เชียงใหม่ โทร. 0-4492-2662-3 โทรสาร 0-4492-2664

มือถือ 08-6392-7785

Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) โทร. 0-2255-4433 <http://www.chulabook.com> และเครือข่ายฯ

ร้านค้าติดต่อ แผนกขายส่ง สาขาหัวหมาก โทร. 0-2374-1375-6 โทรสาร 0-2374-1377

กองบรรณาธิการ : ทิพวรรณ โภสสุต

พิสูจน์อักษร : ปุณณิศา บุญเปี่ยม

ออกแบบปก : ชวินทร์ นามมุงคุณ ออกแบบรูปเล่ม : จุราวดัน แก้วประเสริฐ

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [CUB 6209-015] โทร. 0-2218-3562-3 โทรสาร 0-2218-3547

www.cupress.chula.ac.th

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ 1 หลักสถิติที่ใช้ในการวิจัย	1
บทที่ 1 ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับสถิติ	3
1.1 สถิติในความหมายของศาสตร์เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล	3
1.1.1 สถิติเชิงบรรยาย หรือสถิติเชิงพรรณนา	3
1.1.2 สถิติเชิงอ้างอิง	4
1.2 ข้อมูลและประเภทของข้อมูล	4
1.2.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ	4
1.2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ	4
1.3 แหล่งข้อมูล	5
1.3.1 ข้อมูลปัจจุบันภูมิ	5
1.3.2 ข้อมูลทุติภูมิ	5
1.4 ตัวแปร	5
1.4.1 ตัวแปรอิสระ	6
1.4.2 ตัวแปรตาม	6
1.5 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	9
1.5.1 ประชากร	9
1.5.2 กลุ่มตัวอย่าง	9
1.6 ระดับของการวัด	10
1.6.1 ระดับนามบัญญัติ	10
1.6.2 ระดับเรียงอันดับ	10
1.6.3 ระดับช่วง	10
1.6.4 ระดับอัตราส่วน	10

บทที่ 2 การเลือกใช้สถิติเชิงบรรยาย	11
2.1 คำแนะนำค่ากลางภายใต้โถงของข้อมูล	11
2.2 ลักษณะการแจกแจงของข้อมูลที่เก็บรวบรวม	13
2.3 การเลือกใช้สถิติค่ากลางในงานวิจัยเพื่อเสนอข้อมูล	16
2.3.1 การเลือกใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	16
2.3.2 การเลือกใช้ค่ามัธยฐาน (Md) _n	16
2.3.3 การเลือกใช้ค่าฐานนิยม (Mo)	16
บทที่ 3 การวัดการกระจาย (Measure of Dispersion)	17
3.1 การวัดการกระจายข้อมูลด้วยค่าพิสัย	18
3.2 การวัดการกระจายข้อมูลด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	19
3.3 การวัดการกระจายข้อมูลด้วยส่วนเบี่ยงเบน covariance ไทย	20
3.4 การวัดการกระจายข้อมูลด้วยสัมประสิทธิ์ความแปรผัน	21
บทที่ 4 ความเข้าใจเกี่ยวกับสมมติฐานการวิจัย	25
4.1 ประเภทของสมมติฐาน	25
4.1.1 สมมติฐานการวิจัย	25
4.1.2 สมมติฐานทางสถิติ	26
4.2 ระดับนัยสำคัญ	26
4.3 ขอบเขตวิกฤต	27
4.4 การทดสอบสมมติฐาน	28
4.4.1 ทดสอบแบบทางเดียว	28
4.4.2 ทดสอบแบบสองทาง	29
4.5 การยอมรับ หรือการปฏิเสธ H_0	29
4.6 การเลือกสถิติในการทดสอบสมมติฐาน	31
4.6.1 การทดสอบสมมติฐานด้วยตัวแปร 1 ตัว	31
4.6.2 การทดสอบสมมติฐานด้วยตัวแปร 2 ตัว	32
4.6.3 การทดสอบสมมติฐานด้วยตัวแปรมากกว่า 2 ตัว	33

บทที่ 5 การเลือกใช้สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยหนึ่งกลุ่มและสองกลุ่ม	35
5.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยหนึ่งกลุ่ม	35
5.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม	39
5.2.1 การเปรียบเทียบ 2 กลุ่มอิสระจากกัน	39
5.2.2 การเปรียบเทียบ 2 กลุ่มสัมพันธ์กัน	44
บทที่ 6 การเลือกใช้สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 3 กลุ่มขึ้นไป	53
6.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว	54
6.1.1 ตัวอย่างข้อมูล รูปแบบการทดลองหรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสมมติฐานการทดสอบ	56
6.1.2 ขั้นตอนการใช้โปรแกรม SPSS ทดสอบ CRD	64
6.1.3 จุดเด่นและจุดด้อยของแผนทดลองแบบ CRD	66
6.1.4 จำนวนทรีเมนต์	67
6.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง	68
6.2.1 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบหลายทาง	68
6.2.2 ตัวอย่างข้อมูลรูปแบบการทดลองด้วยค่าความแปรปรวนหลายทางและสมมติฐาน	70
6.2.3 ขั้นตอนการใช้โปรแกรม SPSS ทดสอบการวางแผนแบบ RCB	80
6.2.4 ตัวอย่างการได้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS	81
6.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม	83
6.3.1 ข้อพิจารณาการวิเคราะห์ ANCOVA	85
6.3.2 กรณีตัวอย่าง	86
บทที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนการทดลองแบบจัตุรัสละตินและแบบแฟกторเรียง	91
7.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของรูปแบบการทดลองแบบจัตุรัสละติน	91
7.1.1 รูปแบบการทดลองแบบจัตุรัสละติน	91
7.1.2 ตัวอย่างการทดลองแบบจัตุรัสละติน (ค่าสังเกต 1 ค่า : 1 ทรีเมนต์)	93
7.1.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์จัตุรัสละตินด้วยโปรแกรม SPSS	99

7.1.4 กรณีตัวอย่างงานวิจัยใช้การทดลองแบบจัตุรัสลักษณะ	103
7.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการทดลองแบบแฟกทอรีอล	106
7.2.1 ตารางการวิเคราะห์แฟกทอรีอล	107
7.2.2 กรณีตัวอย่างการทดลองแบบแฟกทอรีอล	108
7.2.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์การทดลองแบบแฟกทอรีอลด้วยโปรแกรม SPSS	113
บทที่ 8 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)	117
8.1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์	117
8.1.1 วิธีการหาความสัมพันธ์	118
8.1.2 กรณีตัวอย่างการหาความสัมพันธ์	119
8.2 ขั้นตอนในการใช้คำสั่งในโปรแกรม SPSS วิเคราะห์สหสัมพันธ์	121
8.2.1 ตรวจความสัมพันธ์ของข้อมูล	121
8.2.2 การใช้คำสั่ง correlation bivariate	122
8.3 ขั้นตอนการใช้คำสั่งในโปรแกรม SPSS วิเคราะห์ความสัมพันธ์บางส่วน	122
บทที่ 9 การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)	123
9.1 ลักษณะของการวิเคราะห์การถดถอย	124
9.1.1 การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย	124
9.1.2 การวิเคราะห์การถดถอยแบบเชิงซ้อน	125
9.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น	126
9.2.1 ขั้นตอนการใช้โปรแกรม SPSS วิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย	127
9.2.2 ขั้นตอนการใช้โปรแกรม SPSS วิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยเชิงซ้อน	128
9.3 อะไรคือปัญหา multicollinearity	131
บทที่ 10 หลักการใช้สถิตินonพารามิตริก (Nonparametric Tests)	133
10.1 การทดสอบ 1 กลุ่มนอนพารามิเตอร์	136
10.1.1 การทดสอบ 1 กลุ่ม ด้วย χ^2	136
10.1.2 การทดสอบโคลโนมิโกรอฟ-สมอร์นอฟ 1 กลุ่ม	139

10.1.3 การทดสอบด้วยสถิติ Runs Test	141
10.2 ทดสอบ 2 กลุ่มด้วย χ^2 อิสระจากกัน	142
10.2.1 ขั้นตอนการใช้โปรแกรม SPSS วิเคราะห์ความเป็นอิสระด้วย χ^2	150
10.3 การทดสอบ 2 กลุ่มอิสระจากกันด้วยสถิตินอนพารามิเตอร์	151
10.3.1 Mann-Whitney	151
10.3.2 Kolmogorov-Smirnov Two Sample	152
10.3.3 Wald-Wolfowitz Test	153
10.3.4 Moses Extreme Reaction	153
10.4 การทดสอบมากกว่า 2 กลุ่มอิสระจากกัน (K กลุ่ม) /nonparametric	154
10.4.1 Kruskal-Wallis Test	155
10.4.2 Median Test	157
10.4.3 Jonckheere-Terpstra	157
10.5 การทดสอบกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มสัมพันธ์กัน (K-Related Sample)	159
10.5.1 ลักษณะของการวิเคราะห์	159
10.6 การทดสอบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มสัมพันธ์กัน (Nonparametric Related Sample)	170
10.6.1 การทดสอบโดยวิธีของแมคเนิร์	170
10.6.2 การทดสอบโดยใช้เครื่องหมาย	173
10.6.3 การทดสอบโดยวิธีวิลโคกสัน	175
10.6.4 ขั้นตอนการใช้โปรแกรม SPSS วิเคราะห์ 2 Related Sample Nonparametric	176
10.7 บทสรุปการตัดสินใจเลือกตัวแปรทดสอบ	176
10.7.1 การวิเคราะห์สำหรับข้อมูลตัวแปรเดียว	176
10.7.2 การวิเคราะห์สำหรับข้อมูลที่มีตัวแปรสองตัว	178
10.7.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรมากกว่า 2 ตัว	179

บทที่ 11 การกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size)	181
11.1 การวิเคราะห์ขนาดของตัวอย่าง เพื่อประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร	181
11.1.1 กรณีประชากรขนาดใหญ่หรือขนาดไม่จำกัด	181
11.1.2 กรณีประชากรขนาดเล็กหรือขนาดจำกัด	184
11.2 การคำนวณหาตัวอย่างเพื่อประมาณสัดส่วนของประชากร	185
11.2.1 กรณีประชากรมีขนาดใหญ่หรือขนาดไม่จำกัด	185
11.2.2 กรณีขนาดประชากรมีขนาดเล็กหรือขนาดจำกัด	188
11.3 การคำนวณหาขนาดของตัวอย่างโดยการประมาณ	189
11.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	190
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS	191
บทที่ 12 การวิเคราะห์สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics)	193
12.1 การวิเคราะห์ Frequencies	194
12.2 การวิเคราะห์ Descriptive	198
12.3 การวิเคราะห์ Crosstabs	199
12.4 การวิเคราะห์การกระจาย	206
12.4.1 การวิเคราะห์การกระจายคำสั่ง explore	206
บทที่ 13 การเปรียบเทียบสถิติค่าเฉลี่ยหนึ่งและสองกลุ่ม	219
13.1 การวิเคราะห์สถิติค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว	219
13.2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มอิสระจากกัน	224
13.3 การวิเคราะห์สถิติค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มสัมพันธ์กัน	230
บทที่ 14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่มและการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม	241
14.1 การวิเคราะห์สถิติค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม	241
14.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง	248
14.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม	266

บทที่ 15 การวิเคราะห์สถิตินอนพารามิเตอร์ด้วย χ^2	273
15.1 การวิเคราะห์สถิติ χ^2 (Chi-Square) ด้วยโปรแกรม SPSS.....	273
15.1.1 การทดสอบสารฐานนิพนธ์.....	273
15.1.2 การทดสอบความเป็นอิสระ.....	279
15.2 การทดสอบความสัมพันธ์ข้อมูล 2 กลุ่ม เชิงกลุ่มที่มีการถ่วงน้ำหนัก.....	284
บทที่ 16 การวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และสหสัมพันธ์บางส่วน (Partial Correlation)	289
16.1 การวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์ด้วยโปรแกรม SPSS.....	289
16.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์บางส่วน.....	307
บทที่ 17 การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)	313
17.1 การใช้ค่าสั่งวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย.....	316
17.2 การใช้ค่าสั่งวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ.....	322
17.3 การแปลงตัวแปรเชิงคุณภาพเป็นตัวแปรหุ่น.....	333
17.3.1 แปลงตัวแปร occupation เป็นตัว FARM ก่อนตัวแปรอื่น.....	335
บทที่ 18 การทดสอบ 1 กลุ่ม ด้วยสถิตินอนพารามิเตอร์ (One-Sample Test)	343
18.1 Binomial.....	344
18.2 Runs.....	349
18.3 1-Sample Kolmogorov-Smirnov (K-S).....	355
บทที่ 19 การทดสอบ 2 กลุ่ม สัมพันธ์กันด้วยสถิตินอนพารามิเตอร์ (2-Related Sample...Nonparametric)	361
19.1 การทดสอบด้วยวิธี McNemar.....	361
19.2 การทดสอบโดยใช้เครื่องหมาย.....	366
19.3 การทดสอบโดยอันดับที่และเครื่องหมายของวิลโคกสัน.....	371
19.4 การทดสอบ Marginal Homogeneity.....	375

บทที่ 20 การทดสอบ 2 กลุ่ม เป็นอิสระกันด้วยสถิตินอนพารามิเตอร์ (2-Independent Sample...)	379
20.1 การวิเคราะห์ด้วยสถิติ Mann-Whitney U	379
20.2 การทดสอบด้วย Kolmogorov-Smirnov Z (K-S)	387
20.3 การทดสอบด้วยสถิติ Moses Extreme Reactions Test	390
20.4 การทดสอบด้วยสถิติ Wald-Wolfowitz Runs	391
บทที่ 21 การทดสอบหลายกลุ่ม (K) สัมพันธ์ด้วยอนพารามิเตอร์ (K-Related Samples.., Nonparametric)	397
21.1 การทดสอบด้วยสถิติ Cochran's Q	398
21.2 การทดสอบด้วยสถิติฟรีดแมน	404
21.3 การวิเคราะห์ด้วยสถิติเคนคอลล์ ดับเบิลยู	407
บทที่ 22 การทดสอบหลายกลุ่ม (K) อิสระจากกันด้วยอนพารามิเตอร์ (K-Independent Samples... Nonparametric)	411
22.1 การวิเคราะห์กรณีหลายกลุ่มตัวอย่างอิสระจากกันด้วยอนพารามิเตอร์	411
22.1.1 การวิเคราะห์ด้วยสถิติ Kruskal-Wallist H (K-W)	412
22.2 การวิเคราะห์ด้วยสถิติ Median Test	419
22.3 การทดสอบด้วยสถิติ Jonckheere-Terpstra (J-T Statistics)	425
ส่วนที่ 3 การเข้าสู่โปรแกรม SPSS การตรวจสอบความเชื่อมั่นเครื่องมือวิจัย และการตรวจสอบความยากง่ายของข้อสอบ	427
บทที่ 23 การเข้าสู่โปรแกรม SPSS/V15	429
23.1 การเข้าสู่โปรแกรม SPSS/V15	429
23.1.1 การสร้างแฟ้มข้อมูล	430
23.1.2 การป้อนข้อมูล	434
23.1.3 การบันทึกข้อมูล	434
23.1.4 การบันทึก output ของ SPSS	435

23.1.5 การเปิดแฟ้มข้อมูล.....	435
23.1.6 การเปิดแฟ้มผลลัพธ์ output.....	437
23.1.7 การสร้างแฟ้มข้อมูลจากแบบสอบถามวิจัย.....	438
23.1.8 การสร้างค่าตัวแปรเป็นตัวอักษร.....	443
23.1.9 การปรับเปลี่ยนภาษาของตัวแปร.....	444
23.1.10 การนำ output ที่เป็นตารางไป Microsoft word.....	446
23.1.11 การนำข้อมูลจากตารางของ Microsoft word ไป SPSS.....	450
23.1.12 การบันทึกข้อมูลลงในแผ่น CD/DVD.....	453
บทที่ 24 การตรวจสอบความเชื่อมั่นเครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบความยากของข้อสอบ (Reliability & Difficulty).....	457
24.1 การตรวจสอบความเชื่อมั่น.....	457
24.1.1 การตรวจสอบความคงที่.....	458
24.1.2 การตรวจสอบความเหมือนกัน.....	460
24.1.3 การตรวจสอบความสอดคล้องภายใน.....	461
24.2 การตรวจสอบความยาก.....	474
24.2.1 เกณฑ์ในการพิจารณาค่าความยาก.....	474
24.2.2 การตรวจสอบความยาก.....	475
24.3 การวิเคราะห์ข้อสอบ.....	479
24.3.1 การใช้โปรแกรม SPSS วิเคราะห์ค่า P และ r ข้อสอบแบบเลือกตอบ.....	479
ส่วนที่ 4 การใช้คำสั่งโปรแกรม SPSS ตรวจสอบรายงานและการดัดแปลงข้อมูล 495	
บทที่ 25 การใช้คำสั่ง ตรวจสอบ และรายงานข้อมูล 497	
25.1 คำสั่ง case summaries.....	497
25.2 คำสั่ง report summaries in rows.....	502
25.3 คำสั่ง report summaries in columns.....	512

บทที่ 26 การใช้คำสั่งคัดแปลงข้อมูล	517
26.1 คำสั่ง recode	517
26.1.1 การใช้คำสั่ง recode ถ้าเลือกวิธี recode into same variable	519
26.1.2 การใช้คำสั่ง recode ถ้าเลือก recode into different variables	525
26.2 การประยุกต์ใช้คำสั่ง frequencies	529
26.2.1 การใช้คำสั่ง frequencies	530
26.3 การใช้คำสั่ง compute	531
26.4 การใช้คำสั่ง select cases	535
26.5 การใช้คำสั่ง count	538
26.6 การใช้คำสั่ง graphs	543
26.6.1 เสนอข้อมูลด้วย Bar... (กราฟแท่ง)	544
26.6.7 เสนอข้อมูลด้วย Line... (กราฟเส้น)	555
26.6.8 เสนอข้อมูลด้วย Pie... (กราฟวงกลม)	558
บรรณานุกรม	561